

ЛІССА Зоф'я (19. 10. 1908, Львів — 26. 03. 1980, Варшава) — музикознавець, журналістка, педагог, музично-громадська діячка. Доктор габліт. з мистецтвознавства (1954). Навч. у нар. школі у Відні, згодом у євр. гімназії у Львові. Закін. Львів. консерваторію Польс. муз. товариства (1924; кл. фортепіано, органа та теорії музики), Львів. університет (1929; кл. музикознавства А. Хибінського, історії мистецтва, психології та філософії — Р. Інґардена, К. Твардовського). 1929–39 викладала теорію музики і гармонію у Львів. консерваторії Польс. муз. товариства, Львів. муз. консерваторії ім. К. Шимановського, Муз. школі ім. Ф. Шопена. 1939–41 — муз. ред. Львів. радіо. Від 1930 публікувалася у львів. журналах: укр. «Нові шляхи», польс. «Lwowskie Wiadomości Muzyczne i Literackie», «Kwartalnik Muzyczny» та євр. польськомов. тижневику «Nasza Opinia», де висвітлювала питання муз. естетики, зокрема марксист.-ленін., атонал. і політонал. систем, критикувала муз. кіч. Як піаністка-концертмейстер у 1930-х рр. виступала в концертах Муз. товариства ім. М. Лисенка у Львові (разом із О. Бандрівською). 1941–42 — в евакуації у м. Наманґан (Узбекистан). 1943–46 працювала у Москві: 1943–44 — в. о. кер. Спілки польс. патріотів; 1945–46 — аташе з культури Посольства Польщі в СРСР. Від 1947 мешкала і працювала у Варшаві: 1947 — заступник нач. департаменту музики Міністерства культури і мистецтва Польщі; 1948–56 — завідувач кафедри, 1951–56 — надзвичай. проф., 1957–75 — директор, звичай. професор кафедри музикології Варшав. університету. Співорганізаторка, голова 1-го Міжнар. шопенів. конгресу у Варшаві (1960).

Наукові дослідження з питань муз. естетики, філософії, психології та педагогіки, музики кіно, музики для дітей. Досліджувала також історію польс. і рос. музики, муз. зв'язків між ними, наукознавчу проблематику, творчість Ф. Шопена, О. Скребіна, менше — Л. ван Бетговена, С. Прокоф'єва, К. Шимановського та ін. Праці Л. перекладено багатьма мовами. Авторка статей до 9-ти муз. енциклопедій різних країн світу. Пропагувала рад. музику в Польщі. Брала участь в організації конгресів, присвяч. старовин. музиці країн Сх. Європи. У Варшаві на будинку, де мешкала Л., встановлено мемор. дошку (2003).

Основні праці

Zarys nauki o muzyce. Lwów, 1934; Kraków, 1966; 2007; Muzyka i film. Studium z pogranicza ontologii, estetyki i psychologii muzyki filmowej. Lwów, 1937; Leninowska teoria odbicia a estetyka muzyczna. Warszawa, 1950; Historia muzyki rosyjskiej. Kraków, 1955; Romantyzm w muzyce: definicja, kryteria, periodyzacja. Kraków, 1970.

Рекомендована література

1. Нідецька Є. Зоф'я Лісса – визначна постать польської музикології // Муз. україністика: сучас. вимір. К., 2009. Вип. 4;
2. Козаренко О. Зоф'я Лісса про природу музичного знака і значення (до 100-ліття від дня народження Вченої) // Syntagma musicum: 36. наук. ст. та спогадів на пошану С. Павлишин. Л., 2010.

А. П. Калениченко

Бібліографічний опис:

Лісса Зоф'я / А. П. Калениченко // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. — К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2016. — Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-55732>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України (докладніше).